

RAPORT PUBLICZNE UCZELNIE ZAWODOWE

PUBLICZNE UCZELNIE ZAWODOWE MAJĄ JUŻ SWOJE OKREŚLONE MIEJSCE I ROLĘ DO WYPEŁNIANIA W SYSTEMIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, DO CZEGO DOSZŁY PO PONAD DWUDZIESTU LATACH ROZWOJU.

To eksperyment, który się udał – podsumowywał w 2017 roku 20 lat funkcjonowania w polskim systemie edukacji publicznych uczelni zawodowych prof. Witold Stankowski, ówczesny przewodniczący Konferencji Rektorów Państwowych Szkół Zawodowych. I choć ze skrajnymi opiniami o ich miejscu, roli i potrzebie istnienia w systemie polskiej edukacji uczelnie zawodowe spotykają się od początku, w ostatnich latach zostały docenione. W 2018 roku minister nauki Jarosław Gowin zapewniał w trakcie debat nad Konstytucją dla Nauki, że PWSZ mają trwałe miejsce na mapie polskiego szkolnictwa wyższego, a ich misji nie należy deprecjonować. Ale również apelował: PWSZ muszą zdecydować, czy lepiej dla nich walczyć o prymat najlepszej w Polsce wyższej szkoły zawodowej, czy zajmować ostatnie miejsca w rankingach uczelni akademickich i uniwersyteckich.

Ten dylemat będzie się rozstrzygał w najbliższych latach. Obecnie publicznych uczelni stricte zawodowych jest 31. To szkoły wyższe działające w mniejszych miastach, które realizują kształcenie o profilu praktycznym we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ta grupa uczelni stosunkowo młodsza – najstarsza PWSZ w Tarnowie ma 22 lata – które dynamicznie rozwijają się i dzięki temu umożliwiają lokalnej młodzieży zdobycie wyższego wykształcenia połączonego z wysokimi kwalifi-

Blisko 50 tysięcy studentów kształci się w 32 uczelniach należących do Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych. PUZ-y to szkoły wyższe działające przede wszystkim lokalnie, przygotowujące fachowców potrzebnych na miejscowym rynku pracy, silnie zrośnięte z otoczeniem gospodarczym i społecznym. I takie właśnie mają być.

MISJA: KSZTAŁCIĆ PRAKTYCZNIE

DWIE DROGI

Zmiany statusu z uczelni zawodowych na akademickie dokonały dwie uczelnie zawodowe – **PWSZ im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim**, powołana w 1998 roku jako jedna z pięciu pierwszych wyższych szkół zawodowych w Polsce i **PWSZ im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu**, założona w 1999 roku. W uzyskaniu statusu akademickiego każda z nich przyjęła inną drogę – w środowisku akademickim mówi się o drodze gorzowskiej, polegającej na regulacji bez uprzedniego spełnienia wymaganych warunków i dochodzenia do nich w określonym czasie, i tzw. drodze kaliskiej, polegającej na spełnieniu warunków określonych legislacyjnie, czyli uzyskaniu dwóch uprawnień doktorskich, niezbędnych do wystąpienia o zmianę statusu.

Ustawa o utworzeniu Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim z dniem 1 września 2016 r. polegała na przyznaniu uczelni statusu akademii „na kredyt”, co umożliwiła jej ubieganie się o uprawnienia akademickie i będzie stanowić impuls rozwojowy. Kluczowy w projekcie artykuł określa, że podstawowe jednostki organizacyjne akademii w terminie 3 lat od dnia jej utworzenia dostosują liczbę posiadanych uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora, czyli wymogów zawartych w ustawie o szkolnictwie wyższym.

Na forum sejmowej komisji edukacji w marcu 2016 r. rektor uczelni **Elżbieta Skorupska-Raczyńska**, wyjaśniała: *Jako PWSZ osiągnęliśmy wszystko, co mogliśmy osiągnąć. Jedyną ścieżką dalszego rozwoju uczelni jest zmiana statusu z wyższej szkoły zawodowej na akademię. Prawo obecnie obowiązujące nie umożliwia nam dalszego rozwoju, co w wypadku regionu gorzowskiego byłoby dla niego bardzo niekorzystne.*

Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim została utworzona na podstawie ustawy z 13 maja 2016 r. w miejsce zlikwidowanej PWSZ im.

Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. W styczniu 2019 roku Akademia uzyskała prawo do doktoryzowania w dyscyplinie językoznawstwo. Obecnie procedowany jest kolejny wniosek o nadanie uprawnień do doktoryzowania w zakresie mechaniki i budowy maszyn.

Kaliska PWSZ mogła starać się o przekształcenie w akademię dzięki spełnieniu formalnych wymogów, tj. uzyskaniu w 2019 roku prawa do nadawania stopnia naukowego doktora w dwóch dyscyplinach: nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne i doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Starania o powołanie Akademii Kaliskiej trwały kilka lat. W 2020 roku zostały złożone w sejmie dwa projekty ustawy o powołaniu akademii, które prawdopodobnie miały być procedowane we wrześniu br. Jednak przekształcenie kaliskiej PWSZ w Akademię Kaliską im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego nastąpiło wcześniej, 1 września 2020 roku, na mocy rozporządzenia ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Jednym z elementów, który przybliżył uczelnię do awansu, była czerwcowa wizyta ministra nauki **Wojciecha Murdzka** w kaliskiej uczelni. Podczas konferencji prasowej minister podkreślił, że uczelnia stawia sobie wysokie wymagania naukowe i dydaktyczne w jednoczesnej korelacji z potrzebami otoczenia gospodarczego.

1 września 2020 roku, w dniu przełomowej daty w historii uczelni, jej rektor, **prof. Andrzej Wojtyła** zadeklarował, że powołanie Akademii Kaliskiej jest etapem w dążeniu do powołania Uniwersytetu Kaliskiego, perspektywy na wiele lat, do której uczelnia zmierza podążać.

Rozwijanie uczelni w kierunku akademickim deklarują również inne uczelnie. Strategia PWSZ w Tarnowie jasno stwierdza, że dążeniem uczelni jest utworzenie Akademii Tarnowskiej, nowoczesnej uczelni akademickiej służącej w pierwszym rzędzie potrzebom miasta i regionu.

zobaczyły w tym szansę na zaspokajanie aspiracji środowisk lokalnych, promocję, wydobywanie potencjału intelektualnego w lokalnych społecznościach. Były również formą rekompensaty za utracony status województwa.

Mirosław Handke, minister edukacji, za którego rządów powstał ten typ uczelni, podczas powołania pierwszych dziewięciu we wrześniu 1998 r. wyjaśniał: *Prawda jest taka, że w Polsce jest nieprawdopodobna nierówność szans w dostępie do edukacji, co w rezultacie powoduje rezygnację ze studiów. Chcemy więc upowszechnić wyższe wykształcenie poprzez zbliżenie uczelni do miejsca zamieszkania. Wyższe szkoły zawodowe spełnią ten cel.*

I takie były intencje ich powołania, zostały sprofilowane jako uczelnie kształcące w specjalnościach zawodowych, na potrzeby lokalnych rynków pracy, adresowane do młodzieży w miejscach oddalonych od dużych ośrodków akademickich i tej uboższej, dla których miały

być „na wyciągnięcie ręki”, pierwszego i najczęściej jedynego wyboru. Istotne było więc wyrównanie szans edukacyjnych tej młodzieży, ale także podwyższenie krajowego współczynnika skolaryzacji na poziomie wyższym oraz „zagosporowanie” wyżu demograficznego, tym bardziej że rosło wśród młodzieży bezrobocie.

Od lat związany z PWSZ w Krośnie **prof. Janusz Gruchała**, prorektor i przez dwie jej kadencje rektor, zwraca uwagę w publikacji Polskiej Akademii Umiejętności z 2019 r., że ustawa z 1997 r. dotycząca szkół wyższych zawodowych wprowadzała do polskiego szkolnictwa istotne elementy procesu bolońskiego

Kampus PWSZ w Gnieźnie

na dwa lata przed uchwaleniem deklaracji bolońskiej, a także ustanowiła konwent jako organ kolegialny i Komisję Akredytacyjną Wyższego Szkolnictwa Zawodowego oraz pierwszą ustawowo umocowaną komisję akredytacyjną w Polsce (prawie pięć lat przed PKA). Jest również zdania, że zarówno na poziomie legislacji, jak i praktyki uczelnie te stanowiły ważny etap w procesie modernizacji i poligon doświadczalny w kształtowaniu nowoczesnego systemu kształcenia na poziomie wyższym w Polsce.

Jednak prawda jest też taka, że „miały pod górkę”, musiały zmierzyć się z krzywdzącymi stereotypami, sugerującymi, że są to uczelnie dla studentów mniej zdolnych, przypisywania negatywnych konotacji do określenia

„szkoła zawodowa”, co wynika z mylenia ich z dawnymi zawodówkami w oświacie.

Jak daleko „od ducha”

Od chwili powstania pierwszych PWSZ w 1998 roku kształcenie prowadzono w formie specjalności zawodowych z obowiązującą 15-tygodniową praktyką zawodową, co dawało uczelniom dużą elastyczność w dostosowywaniu programów i metod kształcenia do potrzeb lokalnych rynków pracy. Absolwenci otrzymywali dyplom licencjata lub inżyniera w zakresie specjalności, a nie kierunku studiów.

Szkolnictwa Wyższego. Tak został usunięty jeden z istotnych elementów, który wyróżniał uczelnie zawodowe, przy dużej rezerwie, a nawet niechęci środowiska akademickiego do tego typu szkół.

W kolejnym etapie ujednoczenia kształcenia na poziomie wyższym – w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym* z 2005 roku obejmującej cały system szkolnictwa wyższego w Polsce, PWSZ dostały możliwość ubiegania się o studia magisterskie (wcześniej nie akceptowanego przez ustawodawcę), tworzenie podstawowych jednostek organizacyjnych (wcześniej nieosiągalnej struktury wydziałowej), oraz możliwość prowadzenia badań naukowych, jako elementu zapewnienia jakości kształcenia. *W konsekwencji zrównano warunki kształcenia na studiach pierwszego stopnia we wszystkich uczelniach oraz zapewniono absolwentom publicznych uczelni zawodowych drożność kształcenia, czyli podejmowania studiów drugiego stopnia we własnych ośrodkach. Zdaniem części rektorów PWSZ rezultatem tych zmian było powolne zatracanie idei kształcenia zawodowego przez te uczelnie – piszą autorzy ekspertyzy, choć dodają, że byli również zwolennicy takiego rozwiązania.*

Podczas konferencji z okazji 10-lecia państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce w czerwcu 2008 roku, która odbyła się w sejmie, wylały się zbierane przez lata emocje. **Prof. Andrzej Kolasa**, wówczas przewodniczący KRePSZ, opisując kształtowanie się regulacji prawnych dotyczących tych szkół, podkreślał, że ciągle prześciganie się w pomysłach, jak utrudnić rozwój PWSZ, a było ich w dziesięcioletniej historii wiele, podważa zaufanie do nich zarówno młodzieży, jak i pracowników. – *To zrozumiałe, że nikt nie chciałby wiązać swoich życiowych planów z uczelniami, których byt jest ciągle zagrożony – podkreślał. A prof. Tomasz Winnicki*, honorowy przewodniczący KRePSZ, w wystąpieniu: *Ciężki poród i trudne dzieciństwo państwowych wyższych szkół zawodowych – impresje nieinstytucjonalne*, wyliczał piętrzące się przed inicjatorami tworzenia publicznych wyższych szkół zawodowych problemy poważne i mniej poważne, jak ten o propozycjach, aby rektorów szkół licencjackich przemianować na dyrektorów, a już na pewno nie powinno się ich tytułować *Magnificencjo* i zezwalać na okrycie ramion gronostajami, nawet króliczej proveniencji, jak przed laty pisał w piśmie uczelnianym „Eunomia” rektor PWSZ w Raciborzu. Na tym forum prof. Winnicki jeszcze raz podkreślał, że publiczne wyższe szkoły zawodowe pełnią ważną misję edu-

kacyjną i społeczną i powinny umocnić się, jako stabilny element pierwszego stopnia kształcenia, w polskiej i europejskiej wspólnej przestrzeni wyższej edukacji.

Ale ta jubileuszowa konferencja słynna jest także z tego, że ostatecznie padła tam kolejna koncepcja inspirowana przez MNiSW dotycząca uczelni zawodowych – przekształcenia PWSZ w samorządowe wyższe szkoły zawodowe pod kuratelą marszałków województw. Taki pomysł znalazł się w założeniach reformy szkolnictwa wyższego, opracowanych w latach 2007-2008 przez zespół ds. opracowania założeń reformy systemu szkolnictwa wyższego. I właśnie podczas jubileuszowej konferencji rektorzy ostatecznie zmierzili się z tą koncepcją, tłumacząc, że groziłoby to upadkiem wielu uczelni z powodu niedostatecznej ilości środków finansowych i nieuwzględniania przez władze poszczególnych województw zadań związanych z rolą tych uczelni. Wygrali, minister szkolnictwa wyższego **Barbara Kudrycka** wycofała się z tych zamierów słynnym już cytatem: *Nie będę umierała za PWSZ-y...*

Osadzone w realiach

Pomimo tych częstych zmian prawnych i konieczności dostosowywania się do nich, państwowe wyższe szkoły zawodowe „okrępiły” i usamodzielniały się, a większość z nich wybrała własne ścieżki rozwoju, dostosowane do istniejących możliwości i oczekiwań środowiska. Jest to widoczne zwłaszcza w zestawieniach dotyczących rosnącej infrastruktury tych uczelni. Cytowani już autorzy ekspertyzy o uczelniach zawodowych zrobili przegląd tego sektora przez pryzmat finansowy, w tym zrealizowanych inwestycji oraz środków pozyskanych z funduszy europejskich.

Z ich analizy wynika, że **wartość nakładów inwestycyjnych w okresie od 1999 do 2015 roku wyniosła 1 967,5 mln zł., a wartość projektów infrastrukturalnych zrealizowanych przez PWSZ-y do końca 2015 roku wynosiła 1 353,3 mln zł, co stanowiło 4,4% wartości kluczowych inwestycji w naukę i szkolnictwo wyższe we wszystkich uczelniach w kraju.** Najwięcej środków pieniężnych zostało skierowany na inwestycje w infrastrukturę towarzyszącą (35%) oraz na inwestycje w ob-

MISJA: KSZTAŁCIĆ PRAKTYCZNIE

szarze nauk technicznych (22%). Najwięksi inwestorzy to PWSZ w Chełmie i PSW w Białej Podlaskiej, każda uczelnia zainwestowała w tym czasie ponad 132 mln zł. Inwestycje o znacznej wartości przeprowadziły również PPWSZ w Nowym Targu, PWSZ w Legnicy, PWSIP w Łomży. Projektami o największej wartości były: stworzenie laboratorium badań środowiskowych Centrum Studiów Inżynierskich w PWSZ w Chełmie (67,4 mln zł); rozwój infrastruktury uczelni wraz z halą laboratoryjną do nowoczesnego przetwórstwa rolno-spożywczego w PWSIP w Łomży, (53,9 mln zł); budowa Centrum Dydaktyczno-Bibliotecznego w PPWSZ w Nowym Targu (46,4 mln zł); rozbudowa kampusu na potrzeby tworzenia Akademii Tarnowskiej w PWSZ w Tarnowie (45,8 mln zł).

Obraz sektora publicznych uczelni zawodowych dopełniają dane na temat wartości środków pozyskanych przez te uczelnie z funduszy europejskich, które pozwoliły na realizację wielu projektów, w tym inwestycyjnych. Na przykład w latach 2004-2013 Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe pozyskały ogółem 875,6 mln zł środków unijnych, pochodzących zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (704,9 mln zł), jak i Europejskiego Funduszu Społecznego (170,7 mln zł), które pozwoliły na zrealizowanie 260 projektów w zakresie nauki i edukacji, pracy i integracji społecznej oraz badań, rozwoju i innowacji, o łącznej wartości 1 245,4 mln zł. Największym beneficjentem tych środków była PWSZ w Chełmie, pozyskała 109,3 mln zł na realizację 16 projektów. Znaczące środki finansowe zasiliły również PWSIP w Łomży, PWSZ w Sulechowie i PSW w Białej Podlaskiej – każda z tych uczelni pozyskała ponad 60 mln zł.

Łomżyńska Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości, dla miejscowych „Państwówka”, jedna z młodszych w gronie uczelni zawodowych, jest dumna z czterech neomodernistycznych budynków Wydziału Informatyki i Nauk o Żywności z halą technologii żywności, wyposażoną w nowoczesną aparaturę, oddanych do użytku na 10-lecie uczelni

PUBLICZNE UCZELNIE ZAWODOWE 2020,
które są członkami Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych

Lp.	Nazwa uczelni	LICZBA KIERUNKÓW STUDIÓW STACJONARNYCH			STUDENCI					NAUCZYCIELE AKADEMICY *				ROZWÓJ KADRY – stopnie i tytuły naukowe uzyskane w 2019 roku			
		I stopnia	II stopnia	jednolite magisterskie	Ogółem	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Cudzoziemcy	Studenci przyjeżdż. – Erasmus	Ogółem	dr	dr hab.	prof.	Cudzoziemcy	prof.	dr hab.	dr
1	Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej	15	7	2	2 142	2 142	0	336	15	209	96	20	9	5	0	2	12
2	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie	10	1	1	1 688	1 688	0	82	0	202	46	11	2	1	1	3	5
3	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie	11	3	1	1 541	1 211	330	3	3	149	42	8	2	1	0	2	2
4	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu	10	2	2	1 281	1 221	60	6	22	147	39	12	6	2	0	1	3
5	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie	6	1	0	689	511	178	0	1	76	25	4	0	0	0	1	0
6	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Hipolita Cegielskiego w Gnieźnie	8	0	1	444	310	134	2	0	62	20	4	6	0	0	0	2
7	Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu	18	5	1	2 379	2 379	0	94	32	219	81	17	9	14	1	1	1
8	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze	7	1	1	713	713	0	8	23	97	34	1	4	1	0	1	0
9	Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego	16	7	1	2 799	1 404	1 395	13	45	286	83	29	29	5	0	2	5
10	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie	16	5	0	1 522	1 196	326	4	124	124	57	14	5	1	0	0	3
11	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koszalinie	7	1	1	695	515	180	7	0	67	21	1	3	0	0	0	2
12	Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie	18	2	1	2 189	1 578	611	4	37	194	67	7	9	3	1	2	4
13	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy	14	3	3	2 372	1 500	872	7	82	206	64	7	8	2	0	0	2
14	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie	13	2	2	1 625	1 414	211	6	29	161	43	3	9	2	0	0	1
15	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	12	5	2	1 851	1 332	519	39	64	144	60	16	6	1	0	2	2
16	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu	16	6	2	3 277	2 452	825	7	42	286	84	14	12	2	2	3	5
17	Podhalańska Państwowa Uczelnia Zawodowa w Nowym Targu	13	6	1	2 013	1 760	253	7	13	205	60	10	12	3	0	0	1
18	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie	12	2	0	1 780	1 384	396	33	65	174	58	14	2	1	0	3	6
19	Małopolska Uczelnia Państwowa im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu	12	3	1	1 761	1 123	638	0	3	101	44	3	3	0	0	0	5
20	Państwowa Uczelnia Stanisława Staszica w Pile	11	3	1	1 202	1 050	152	0	92	120	50	11	8	1	1	0	3
21	Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku	14	5	2	1 887	1 772	115	4	16	168	51	13	8	3	0	1	2
22	Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu	15	2	0	910	910	0	296	42	95	45	3	7	3	0	0	1
23	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu	11	0	1	1 306	1 306	0	1	7	125	61	5	2	7	0	0	2
24	Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku	8	5	1	1 199	1 178	21	10	7	100	35	14	2	2	0	2	3
25	Państwowa Uczelnia im. Stefana Batorego w Skierniewicach	11	3	1	1 075	609	466	3	8	115	56	6	3	0	0	0	0
26	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach	13	3	1	1 307	874	433	53	1	121	71	8	2	1	1	1	4
27	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu	5	3	1	751	751	0	0	0	77	26	3	2	1	0	1	1
28	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie	19	6	1	3 778	2 946	832	15	0	307	85	22	17	5	3	3	10
29	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu	11	3	0	1 168	686	482	17	8	131	45	8	11	2	0	0	1
30	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu	7	1	0	457	430	27	0	13	40	18	3	1	0	0	0	1
31	Państwowa Uczelnia Zawodowa we Włocławku	10	1	2	1 089	1 089	0	3	75	104	41	4	4	0	0	1	2
32	Uczelnia Państwowa im. Szymona Szymonowicza w Zamościu	9	0	0	782	782	0	75	0	67	22	3	2	2	0	0	1
	Suma	378	97	34	49 672	40 216	9 456	1 135	869	4 679	1 630	298	205	71	10	32	92

Źródło: POLON; stan na 31.12.2019 r.; * liczba osób zatrudnionych w podstawowym miejscu pracy z tytułem

w 2013 roku. W tym samym czasie uczelnia była oceniana jako całość w grupie nauk o życiu i zdobyła kategorię naukową B, co wiązało się z otrzymywaniem środków budżetowych na badania naukowe. Sukces ten powtórzył w 2018 roku Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych.

PWSZ w Tarnowie – w ostatnich latach uczelnia wykonała ogromny wysiłek zmiany profilu kształcenia na praktyczny na wszystkich kierunkach studiów, utworzenia studiów dualnych, uruchomienia i wdrożenia trzymiesięcznych, a od 2020/2021 roku akademickiego – sześciomiesięcznych praktyk zawodowych, a także dostosowania programów studiów do potrzeb subregionu tarnowskiego i kraju. Obecnie koncentruje się na wyposażeniu uczelni w nowo-

czesną aparaturę, m.in. monoprowalowe centrum symulacji medycznych, zakup aparatury pomiarowej i badawczej do laboratoriów chemicznych i politechnicznych, nowe pomieszczenia dydaktyczne i warsztatowe dla kierunków artystycznych, rozbudowa budynku B oraz budowa nowej hali laboratoryjnej dla kierunków politechnicznych. W ostatnich czterech latach na zakup sprzętu i aparatury dydaktycznej uczelnia zainwestowała ponad 4 mln zł. Jak przyznaje, jest to niespotykane w dotychczasowej historii uczelni tempo postępu.

Coraz więcej uczelni rozwija studia dualne, kształcenie przemienne równoległe w formie zajęć dydaktycznych realizowanych na uczelni i zajęć praktycznych odbywanych w jednostkach z otoczenia społeczno-gospo-

darczego, u potencjalnych pracodawców. Przeprowadzają w tym Piła i Leszno, gdzie te studia są realizowane od wielu lat. W PWSZ im. Stanisława Staszica w Pile rozpoczęto je w Instytucie Politechnicznym w 2014 r., a obecnie realizowane są na czterech kierunkach: budownictwie, elektrotechnice, mechanice i budowie maszyn oraz transporcie. Uczelnia podpisała umowy z 37 firmami zainteresowanymi rozwojem tego rodzaju kształcenia, m.in. z Philips Lighting Poland, SAPA Aluminium (obecnie HYDRO), Farmutil, Dendro i Unimetal. Obecnie w systemie dualnym kształcą się 19 studentów pińskiej PWSZ. Dotychczas uczelnia wykształciła w tym trybie 88 absolwentów.

Studia dualne w PWSZ im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie realizowane według tzw.

Leszczyńskiego modelu studiów dualnych, są sześciomiesięczne licencjackie lub siedmiomiesięczne inżynierskie realizowane w nowoczesnych zakładach pracy regionu leszczyńskiego. Praktyka w zakładzie pracy rozpoczyna się od trzeciego semestru studiów i w zależności od kierunku studiów trwa łącznie do 40 tygodni w roku, polega m.in. na obserwacji różnych stanowisk pracy w przedsiębiorstwie oraz próbnej pracy zespołowej lub samodzielnej. Program praktyki zawodowej dostosowany jest do profilu danego zakładu pracy i jednocześnie powiązany jest z teoretycznym programem studiów dla danego kierunku.

W PWSZ w Suwałkach tak studiuje 19 studentów kierunku zarządzania i inżynieria od 2018 roku. Oprócz przemiennego kształcenia i stażu reali-

zacja studiów dualnych obejmuje również udział studentów w certyfikowanych szkoleniach: GRAFCET, rozwiązania robotyczne CMCA, komputerowe modelowanie trójwymiarowe, audytor przemysłu spożywczego, pełnomocnik ds. GMP/GHP oraz HACCP wg ISO 22000, ekspert ds. prawa żywnościowego.

W ostatnich dwóch latach uczelnie zawodowe, które najlepiej przygotowały absolwentów do podjęcia pracy w ich powiecie czy regionie, mogą ubiegać się dofinansowanie w konkursie „Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości”. Dodatkowe pieniądze otrzymuje co roku maksymalnie 15 publicznych uczelni zawodowych, które mogą pochwalić się najlepszymi wynikami ekonomicznych losów absolwentów mierzonych zo-

MISJA: KSZTAŁCIĆ PRAKTYCZNIE

biektywizowanymi danymi systemu ELA. W drugiej edycji tego projektu do 15 uczelni trafiło 15 mln zł. Środki zagwarantowane w Konstytucji dla Nauki są przeznaczone na poprawę jakości kształcenia. Na przykład jeden z laureatów drugiej edycji konkursu w 2020 roku, PWSZ w Nysie, przeznaczy te środki m.in. na modernizację specjalistycznych laboratoriów związanych z branżą elektromobilności, PWSZ w Przemyślu – na utworzenie centrum symulacji medycznych, w którym będą mogli się szkolić studenci kierunku pielęgniarstwo. Uczelnie, które skorzystały w pierwszej edycji z dofinansowania Dydaktycznej Inicjatywy Doskonałości, zbudowały nowe lub zmodernizowały istniejące już pracownie do praktycznej nauki zawodu, pozyskały nowych praktyków do pracy ze studentami. Nauczyciele akademicy mogli poszerzyć kwalifikacje i uprawnienia do pracy w nowych obszarach praktycznej nauki zawodu.

Przykłady rozwoju infrastrukturalnego, doskonalenia praktycznych programów kształcenia, rozwoju kadry, podejmowania badań wdrożeniowych w poszczególnych uczelniach można mnożyć. Jednak historia każdej z nich – od zabiegania o powstanie uczelni w regionie, przez rozwój oferty dydaktycznej, badawczej, bazy i kadry, umocowania w strukturach samorządowych, otwarcia się na potrzeby lokalnej społeczności i otoczenia gospodarczego regionu – to ich własna, godna podziwu opowieść, którą kontynuują. Jest pewne, że potrafiły skorzystać z wielu sprzyjających warunków i możliwości, tak jak pewne jest, że wciąż nie zmieniają się powody istnienia i misji tych uczelni w małych ośrodkach, a być może nawet w miarę upływu czasu liczba tych powodów powiększa się. Sukces większości tych uczelni wskazuje, że są i będą potrzebne w regionach swego działania, w dalszym cią-

gu są ważnymi instytucjami stymulującymi rozwój lokalnej gospodarki, a także ośrodkami kulturo- i miastotwórczymi.

Nie wyobrażam sobie Polski lokalnej bez PWSZ-ów ...

... deklarował w trakcie debaty nad projektem ustawy 2.0 wicepremier i minister nauki Jarosław Gowin. – *Jestem pod głębokim wrażeniem pozytywnych tendencji, jakie można zaobserwować w części Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych. Niektóre postawiły jednoznacznie na dopasowanie palety oferowanych kierunków studiów do realnych potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, wykazały też, że w PWSZ może sprawdzić się model studiów dualnych. PWSZ mają swoje trwałe miejsce na mapie polskiego szkolnictwa wyższego, a ich misji nie należy deprecjonować* – podkreślał na wielu spotkaniach ze środowiskiem akademickim. Przyznał się, że w ciągu kilkunastu miesięcy zmienił zdanie na temat PWSZ-etów, kiedy zauważył ich rolę w regionach, imponującą infrastrukturę oraz wewnętrzny dynamizm. Podkreślał znaczenie dla gospodarki kształcenia praktycznego na pierwszym stopniu. Zapewniał, że nowa ustawa o szkolnictwie wyższym nie odbije się negatywnie na uczelniach zawodowych, ponieważ są w stanie dostosowywać program nauczania do dynamicznie zmieniającej się sytuacji na rynku pracy, a z bliska najlepiej widać potrzeby biznesu, pracodawców i regionu.

Ale takie postrzeganie ich miejsca w systemie edukacji wymagało starań ze strony PWSZ, tym bardziej, że w postulatach trzech projektów założeń do nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, które powstawały w 2016 roku, problematyka publicznego wyższego szkolnictwa zawodowego została pominięta lub potraktowana bardzo lakonicznie. Konfe-

W laboratorium elektrotechniki i elektrotechniki PUZ w Ciechanowie

rencja rektorów tych uczelni powołała zespół, który przeprowadził analizę sytuacji tych uczelni, przygotował raport i sformułował postulaty dotyczące ważnych dla tego środowiska rozwiązań ustawowych. Wyniki raportu przedstawili jego twórcy: **dr Robert Musiałkiewicz**, prorektor PWSZ we Włocławku i **dr Artur Zimny**, prorektor konińskiego PWSZ premierowi Jarosławowi Gowinowi podczas posiedzenia KRePSZ w Krośnie, w marcu 2017 roku. Nad zmianami systemowo-prawnymi uczelni pracowała także **dr Anna Gądek** z PWSZ w Tarnowie, która w 2016 roku uczestniczyła jako przedstawicielka PWSZ w jednym z zespołów opracowujących założenia do reformy. Była także kierownikiem naukowym projektu „Przyszłość wyższego szkolnictwa zawodowego” w ramach programu pod nazwą „Dialog”. Każde z tych opracowań powstało w przekonaniu, że reforma szkolnictwa wyższego na długie lata zdecydowanie o tym, jakie miejsce PWSZ zajmą w polskim systemie szkolnictwa wyższego.

Nie wszystkie postulaty uczelni zawodowych spotkały się z akceptacją ministra. Odrzucił m.in. wniosek o przywrócenie mnożnika I (zamiast obowiązującego 0,6) dla kadry studiów stacjonarnych II stopnia z argumentacją, że nie jest pewien, czy uczelnie zawodowe powinny ubiegać się o status akademicki. – *Lepiej mieć status dobrej uczelni zawodowej niż marnej akademickiej* – podkreślał.

W rezultacie ustawowych zapisów przed uczelniami zawodowymi otwierają się nowe możliwości, mają realną szansę na umocnienie swojej pozycji, wobec takich walorów jak krótkie i stosunkowo tanie cykle kształcenia, możliwość szybkiej reakcji na zmieniające się potrzeby rynku pracy, oferowanie kształcenia praktycznego w pożądanym przez gospodarkę kompetencji. I jak wynika z badań dr Gądek, to właśnie wpływa na decyzje studentów uczelni zawodowych, którzy wskazują na ciekawe kierunki, dobre relacje z kadrą dydaktyczną, silne uprządkowanie kształcenia, wzrastający prestiż uczelni w lokalnym środowisku.

W opinii rektorów uczelni zawodowych ostatnie lata są dobre dla uczelni zawodowych i społeczności, dla których kształcą młodzież. – *Mam nadzieję, że tak będzie nadal* – podkreśla prof. **Dariusz Surowik**, przewodniczący Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych.

LIDIA JASTRZĘBSKA

PAŃSTWOWA UCZELNIA ZAWODOWA
im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

STUDIA INŻYNIERSKIE: ◆ INŻYNIERIA ŚRODOWISKA ◆ INFORMATYKA ◆ ROLNICTWO ◆ MECHANIKA I BUDOWA MASZYN ◆ ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA	STUDIA LICENCJACKIE: ◆ EKONOMIA ◆ PIELĘGNIARSTWO ◆ PRACA SOCJALNA ◆ BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE ◆ LOGISTYKA

STUDIA MAGISTERSKIE:

- ◆ PIELĘGNIARSTWO
- ◆ ZARZĄDZANIE
- ◆ PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA
- ◆ PRACA SOCJALNA

Ten wybór to szansa
BEZPŁATNIE ◆ BLISKO ◆ SOLIDNIE

Ciechanów, ul. Gabriela Narutowicza 9, tel. 23 672 20 50

www.puzim.edu.pl

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA
w NOWYM SĄCZU

GÓRY PRAKTYCZNYCH MOŻLIWOŚCI

**UCZELNIA
LIDERÓW**

[pwsznews](https://www.pwsz-news.pl) www.pwsz-ns.edu.pl

REKRUTACJA NA STUDIA

**PAŃSTWOWA
WYŻSZA SZKOŁA
TECHNICZNO
EKONOMICZNA**

WWW.PWSTE.EDU.PL

DOBRY ZAWÓD NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI

3 WYDZIAŁY 16 KIERUNKÓW

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. prof. Edwarda F. Szczepanika
w Suwałkach

pwsz.suwalki.pl **REKRUTACJA**